

است باید توانایی‌های افراد برای زندگی معنادار شود، دسترسی به آموزش، بهداشت و فرصت‌های اقتصادی فراهم آید و اینها را به عنوان آزادی طرح و دنبال می‌کند.

● **به تازگی دو کتاب از استیگلیتز به فارسی ترجمه شده: نشر روزنه، جدیدترین کتاب او با عنوان «علم اقتصاد و جامعه خوب» را با ترجمه سیدعلیرضا بهشتی شیرازی منتشر کرده و انتشارات دنیای اقتصاد هم «مردم، قدرت و منافع» را با ترجمه ایمان رحمانی منتشر کرده است. این دو کتاب بین آثار استیگلیتز چه جایگاهی دارند و چه ارزیابی‌ای از ترجمه آنها دارید؟**

دومین کتابی که نام بردید مربوط به ۲۰۱۹ است و اولی یعنی «علم اقتصاد و جامعه خوب» مربوط به ۲۰۲۴ می‌شود که به سرعت ترجمه و روانه بازار کتاب شده است. ترجمه‌ها هر دو خوب هستند. انتشارات دنیای اقتصاد کار ترجمه را پرحوصله‌تر دنبال می‌کند و ناگزیر زمان طولانی‌تری را صرف انتشار کتاب می‌کند، در صورتی که ترجمه کتاب «علم اقتصاد و جامعه خوب» هم قابل قبول و قابل استفاده است، به خصوص آن‌که در زمانی منتشر شده که ترامپ مجدداً به قدرت بازگشته و نقد نئولیبرالیسم مبنی بر بازار آزاد، کاهش نقش دولت، نابرابری، بی‌ثباتی اقتصادی و به خصوص ظهور پوپولیسم و اقتدارگرایی را در آن مطرح می‌کند، بنابراین به شرایط روز نزدیک‌تر است. کتاب «مردم، قدرت و منافع» بیشتر مدافع نقش فعال دولت در جهت کاهش نابرابری و حفاظت محیط زیست است و می‌کوشد جایگزینی برای سرمایه‌داری بی‌مهار نئولیبرالی ارائه کند. همچنین رابطه دموکراسی و اقتصادهای بزرگ را بحث می‌کند. در کتاب «علم اقتصاد و جامعه خوب» استیگلیتز اشکالاتی را که در بازار آزاد رها شده وجود دارد نیز به طور جدی مورد بحث و نقد قرار می‌دهد.

● **یک سؤال فرعی هم اینکه چرا در ترجمه، عنوان برخی از کتاب‌ها یا کامل ترجمه نمی‌شود و یا کلاً تغییر پیدا می‌کند. مثلاً عنوان اصلی کتاب «اقتصاد و جامعه خوب» در نسخه اصلی «راه آزادی / the road to freedom» است که در ترجمه تغییر کرده است.**

به هر حال برخی از این موارد تصمیم ناشر است، برخی به فرهنگ کشور مقصد بازمی‌گردد یا آن‌که در ترجمه، عنوان مطلب به خوبی قابل انتقال نیست. این امر در سایر کشورها نیز رایج است و خاص ایران نیست، با آن‌که ترجمه آزاد نیز در برخی از موارد مورد توجه است. من «کارا نمودن جهانی شدن» را به «نگاهی نوبه جهانی شدن» تبدیل کردم و واقعاً محور بحث، نگاهی نو بود که به مباحث وجود داشت. شاید در کتاب «علم اقتصاد و جامعه خوب» بد نبود که «راه آزادی» هم در پرانتز ذکر می‌شد، چون عملاً در این کتاب نویسنده با «راه بردگی» قون‌هایک، مقابله کرده و آن را مورد نقد قرار داده است. این اثر تأکید دارد که نظرهایک، آزادی نیست و آزادی را به گونه دیگری تعریف می‌کند. البته به هر حال کتاب باید مخاطب خود را هم پیدا کند. در جامعه‌ای که تیراژ کتاب به ۵۰۰ نسخه رسیده و خیلی‌ها به مطالعه توجه ندارند، شاید لازم است عناوین را به طور جذاب و با در نظر گرفتن ملاحظات بازاریابی انتخاب کرد.

● **چون در ایام برگزاری نمایشگاه کتاب هستیم اگر بین کتاب‌هایی که به تازگی مطالعه کرده‌اید پیشنهادی برای خوانندگان دارید خوشحال می‌شویم بفرمایید و درباره دلایل پیشنهاد و اهمیت این کتاب‌ها هم اگر نکاتی دارید، ذکر کنید؟**

من تلاش می‌کنم برخی از کتاب‌های مهم اخیر را معرفی کنم و به کتاب‌های قدیمی برنمی‌گردم. در زمینه اقتصادی، کتاب‌هایی که اخیراً چاپ شده و قابل خواندن هست، غیر این دو کتاب از استیگلیتز که شما هم اشاره کردید و مطالعه آن را من هم توصیه می‌کنم، می‌توان به این کتاب‌ها نیز اشاره کرد: «تجربه شیلی، ظهور و سقوط نئولیبرالیسم»، «حکمرانی اقتصاد» نوشته دنی رودریک، «رشد فراگیر توسعه دموکراتیک» کار علی دینی ترکمانی، «چین چگونه از تله فقر گریخت» ترجمه آقای نوری نائینی، «بازپس‌گیری توسعه»، «۵۰ اقتصاددان بزرگ»، «تلاش برای نجات اقتصاد اتحاد شوروی»، «دور مانده از توسعه»، «ریاضت اقتصادی» اثر یانیس وارفاکیس که وزیر اقتصاد دولت یونان بوده و آمارش خواندنی است، «دولت‌های فرومانده و زوال نهادهای»، «اقتصاد روایی» نوشته رابرت شیلر، مجموعه کتاب‌های پویش فکری توسعه که به روایت‌های مختلف است: پرویز مسعود، فرهنگ و... که خواندنی هستند و انتشارات روزنامه شرق آنها را چاپ کرده است. کتاب «چگونگی دستیابی به رشد فراگیر»، «اقتصاد ناهنجاری‌های پنهان اجتماعی» نوشته استیون لویت و «چگونه چین از شوک‌درمانی گریخت» هم در حوزه اقتصاد خواندنی هستند.

دو کتاب قدیمی‌تر هم هست که توصیه می‌شود حتماً مخاطبان ما بخوانند: یکی «چرا ملت‌ها شکست می‌خورند؟» اثر دارون عجم اوغلو و جیمز رابینسون و «اقتصاد خوب برای دوران سخت» آبهیجیت بنرجی که

این هم اثر بسیار خواندنی‌ای است. در این فرصت تمایل دارم آثار خواندنی دیگری را نیز معرفی کنم. در زمینه ادبیات، کتاب «سال‌ها» اثر آرنو که برنده جایزه نوبل هم شد. کتاب آخر ماریو بارگاس یوسا به نام «سکوت» را به شما تقدیم می‌کنم، همچنین «دلیستگی کتابی» اثر احمد اخوت، چون اصفهانی هستم کتاب «سینگورینگ» اثر علی خدایی را توصیه می‌کنم. کتاب «آنا کارنینا» مشکل‌گشا، «دروغ‌ها درباره مادر» با ترجمه خوب خانم مهشید میرمعزی، «شاه کرنش می‌کند» از هرتا مولر، «زندگی روی دور تند» اثر ژرژو، «دعوت به تماشای دوزخ»، «نشخوار روایاها» و «زندگی من» اثر مارک شاگال که خانم مهستی بحرینی آن را به خوبی ترجمه کرده‌اند.

در ارتباط با کتاب‌های جامعه‌شناسی، فلسفه و مدیریت هم بد نیست چند اثری را معرفی کنم. کتاب «تصادف» از برایان کلاس اثر خوبی است. کتاب «خاورمیانه معاصر در عصر تحول»، «ماراتن صد ساله»، «چه باید کرد؟» اثر آلن بدیو، «کشف ذهن: کشف نشانگان ریختار ذهن ایرانی» از حاتم قادری، «رهبری» نوشته کیسینجر، «انقلاب بدون انقلابیون» نوشته آصف بیات، «عصر انقلاب» از فرید زکریا، «عقل و سکون در حکمرانی» نوشته علی لاریجانی، «چگونه محافظه‌کار باشیم» از راجر اسکروتن، «راه و رسم جهان» نوشته فرامکین و کتاب «صفر به یک» از پیتربیل که کتاب مورد توجه ایلان ماسک بوده و در زمینه هوش مصنوعی و اینترنت کتاب معتبری هست. کتاب «سفر فلسفی در جست‌وجوی معنای زندگی»، کتاب «نظریه‌های رفتار سازمانی و اجتماعی» اثر آقایی اعرابی و «عدالت: چه باید کرد؟» هم اثر دیگری است که توصیه می‌کنم. من از معرفی کتاب‌های قدیمی‌تر صرف‌نظر کردم ولی امیدوارم موارد معرفی شده برای خوانندگان مفید و قابل استفاده باشد.

